

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2 Facultatea	Istorie și Filosofie
1.3 Departamentul	Departamentul de Filosofie în limba maghiară
1.4 Domeniul de studii	Filosofie
1.5 Ciclul de studii	Masterat
1.6 Programul de studiu	Teorie critică și studii multiculturale

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Criticism și critica ideologiilor						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect univ. dr. Szigeti Attila						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect univ. dr. Szigeti Attila						
2.4 Anul de studiu	2	2.5 Semestrul	3	2.6. Tipul de evaluare	Ex.	2.7 Regimul disciplinei	DF

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					35
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					35
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					35
Tutoriat					27
Examinări					8
Alte activități:					-
3.7 Total ore studiu individual		140 conv.			
3.8 Total ore pe semestru		56 fiz./ 196 conv.			
3.9 Numărul de credite		8			

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 Condiții legate de activitatea desfășurată la curs	• Participarea la cursuri este obligatorie în proporție de 70%.
5.2 Condiții legate de activitatea desfășurată la seminar	• Participarea la seminarii este obligatorie în proporție de 70%

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>C1: Identificarea și aplicarea adecvată a fundamentelor teoretice și istorice ale filosofiei: principii, valori, etici, modalități de gândire și practici</p> <p>C2: Ordonarea și formularea de idei, teme și probleme filosofice generale și de ramură</p> <p>C3: Identificarea prin gândire critică (analiză și evaluare logice) a punctelor tari și slabe ale unor soluții, concluzii sau abordări alternative de probleme.</p> <p>C4: Evidențierea cauzelor, principiilor și semnificațiilor acțiunilor, experienței și existenței umane</p>
Competențe transversale	<p>CT1: Abordarea în mod realist și prin argumentare atât teoretică, cât și practică a unor situații - problemă cu grad mediu de dificultate în vederea soluționării lor eficiente</p> <p>CT2: Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă într-o echipă multidisciplinară pe diverse paliere ierarhice</p>

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Obiectivul general al cursului este prezentarea teoriilor ideologiei inițial marxiste, ulterior postmarxiste din cadrul filosofiei și teoriei sociale din secolul XX.: curentele poststructuraliste și postmoderne, psihoanalitice, feministe și sociologice ale teoriei ideologie. De asemenea, cursul prezintă și aspectele relevante pentru critica ideologiei ale teoriei sistemului mondial și a ecologiei politice
7.2 Obiectivele specifice	Cursul oferă o introducere centrată pe probleme în conceptualizare, problemele și soluțiile propuse de teoriile respectiv critica ideologiei

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Introducere generală	Prelegere	
Marx: fetișismul mărfii	Prelegere, analiză de text, dezbateri	
Lukács: conștiința de clasă și "conștiința de sine" a mărfii	Prelegere, analiză de text	
Critica valorii: Postone și <i>Wertkritik</i>	Prelegere, analiză de text, dezbateri	
Gramsci: teoria hegemoniei	prelegere, analiză de text	
Althusser: ideologia, ca relaționare imaginară; aparate ideologice	Prelegere, analiză de text, dezbateri	
Capitalismul postmodern: Debord, Jameson	Prelegere, proiecție	
Laclau și Mouffe: teoria discursului și populism	Prelegere, analiză de text	
Zizek 1: nivelul simbolic-imaginar al criticii ideologiei	Prelegere, proiecție, dezbateri	
Zizek 2: juisarea pre-ideologică ca factor politic	prelegere, analiză de text, proiecție	
Butler: feminism și performativitate	Prelegere, analiză de text, dezbateri	
Bourdieu: teoria habitus-ului	Prelegere, analiză de text, proiecție	

Teoria sistemului mondial: semiperiferia și iluzia dezvoltării	Prelegere, analiză de text, dezbatere	
Ecologie politică: antropocenul; ecologia lumii în capitalocen	Prelegere, analiză de text, dezbatere	
Bibliografie		
<p>Althusser, L.: <i>Marx – Az elmélet forradalma</i>, Kossuth, Budapest, 1968. Bourdieu, P.: <i>Az elmélet gyakorlatának vázlata</i>. Napvilág, Budapest, 2009 Butler, J.: <i>Jelentős testek</i>, Új Mandátum, Budapest, 2005. Butler, J., Laclau, E., Žižek, S.: <i>Contingency, Hegemony, Universality: Contemporary Dialogues on the Left</i>. Verso, London, 2000. Debord, G.: <i>La Société du spectacle</i> (1967). In: Guy Debord: <i>Oeuvres</i>. Quarto Gallimard, Paris, 2006, 766-859. (Magyarul: <i>A spektakulum társadalma</i>, Balassi, Budapest, 2006. (http://sami.is.free.fr/Oeuvres/debord_societe_spectacle_1.html http://www.c3.hu/~ligal/spekt%20tars%20liget%2011%20print.pdf) Eagleton, T.: <i>Ideology: An Introduction</i>. London, Verso, 1991. Forgacs, D. (ed.): <i>The Antonio Gramsci reader. Selected writings 1916-1935</i>. New York University Press, 2000. Jappe, A.: <i>Les Aventures de la marchandise. Pour une nouvelle critique de la valeur</i>. Paris. Denoël, 2003. Jameson, F.: <i>A posztmodern avagy a kései kapitalizmus kulturális logikája</i>, Noran Libro, Budapest, 2010. Laclau, E. – Mouffe, C.: <i>Hegemony and Socialist Strategy</i>, Verso, London, 1985. Laclau, E.: <i>A populista ész</i>, Noran Libro, Budapest, 2011. Larsen, N. – Nilges, M. – Robinson, J. – Brown, N. (eds.): <i>Marxism and the Critique of Value</i>, Chicago, IL. MCM' Books, 2014. (http://www.mcmprime.com/files/Marxism-and-the-Critique-of-Value.pdf) Lukács, Gy.: <i>Történelem és osztálytudat</i>, Magvető, Budapest, 1971. Marx, K.: <i>A tőke. I. könyv</i>. Kossuth, Budapest, 1973. Moore, J. W.: <i>Capitalism in the Web of Life. Ecology and the Accumulation of Capital</i>. Verso, London, 2015. Postone, M.: <i>Time, Labour, and Social Domination: A Reinterpretation of Marx's Critical Theory</i>. Cambridge. Cambridge University Press, 1993. Wallerstein, I.: <i>Bevezetés a vilárendszer-elméletbe</i>. L'Harmattan, Budapest, 2010. (http://www.eszmelet.hu/wp-content/uploads/2014/05/Wallerstein-%C3%BAj.pdf) Žižek, S.: <i>The Sublime Object of Ideology</i>. London, Verso, 1989. Žižek, S. (ed.): <i>Mapping Ideology</i>. London, Verso, 1994.</p>		
8.2 Seminar	Metode de predare	Observații
Jaeggi, 2009	Analiză de texte	
Marx, 1967, 74-85.	Analiză de texte	
Lukács, 1971, 270-318, 434-454.	Analiză de texte, dezbatere	
Postone, 2015, 2018.	Analiză de texte, problematizare	
Gramsci, in Forgacs (ed.), 190-221.	Analiză de texte, dezbatere	
Althusser: „Az elméleti gyakorlat folyamata” in Althusser, 1968, 46-78; Althusser, 1970/1996	Analiză de texte, dezbatere	
Debord, 2006, 1-2. fejezet. Jameson: „A posztmodernizmus és a piac”, 2010, 267-286.	Analiză de texte, problematizare	
Laclau in Kellék, 2019/61.	Analiză de texte, dezbatere	
Zizek 1989, 1. fejezet (magyarul: 1994).	Analiză de texte, dezbatere, proiecție	
Zizek 1997, 2006.	Analiză de texte, problematizare	
Butler, 2005, 39-64; „Bajos nemek” in <i>Vulgo</i> .	Analiză de texte, proiecție	
Bourdieu, 2009, 185-250.	Analiză de texte, dezbatere	
Arrighi, 2014.	Analiză de texte, dezbatere	
Malm és Hornborg, Moore in Fordulat, 2019/1	Analiză de texte, dezbatere	
Bibliografie secundară		
<p>Althusser, L.: “Idéologie et appareils idéologiques d'État. (Notes pour une recherche).” <i>La Pensée</i>, no 151, 1970/151. (Magyarul: Althusser, L.: „Ideológia és ideologikus államapparátusok” In: <i>Testes könyv I</i>. Szeged, 1996, 373-412.)</p>		

Arrighi, G.: „A fejlődés illúziója. A félperiféria koncepciójának megújítása”. *Eszmélet*, 2014/103, 159–192.

Bourdieu:

Butler, J.: „Bajos nemek (válogatás)”, *Vulgo*, VI/3, 102-122.

Fordulat – Társadalomelméleti folyóirat, 25. szám: *Klímaváltozás és kapitalizmus*, 2019/1. (<http://fordulat.net/?q=huszonotodik>)

Jaeggi, R.: Rethinking ideology. In: Zurn, C. F. – de Bruin, B. (eds.): *New waves in political philosophy*, Palgrave Macmillan, New York, 2009. 63-86.

Laclau, E.: „Populizmus: mit fed a név?”. *Kellék – filozófiai folyóirat*, 2019/61, 53-68.

Postone, M.: „Antiszemitizmus és nemzetiszocializmus”. *Eszmélet*. 2015/105. sz.. 18-40. (Fordította: Koltai Mihály Bence.)

Postone, M.: „A tőke újragondolása a *Grundrisse* fényében”, *Kellék – filozófiai folyóirat*, 2018/59, 7-30.

Szigeti, A.: „Lukács és Debord: eldologiasodás és spektakulum”, In Rigán Lóránd és Ungvári Zrínyi Imre (szerk.): *Az értelem anyanyelvén. Magyar filozófusok a 20. és 21. században*, Komp-Press, Kolozsvár, 2016, 177-193.

Szigeti, A.: „A Valós fantáziapotlékai. Slavoj Žižek és az ideológia pszichoanalitikus filozófiája”, *Erdélyi Múzeum*, 2015/4, 37-49. (https://eda.eme.ro/xmlui/bitstream/handle/10598/29303/EME_EM_2015-4_004_SzigetiAttila_ValosFantaziapotlekai.pdf?sequence=1&isAllowed=y)

Szigeti, A.: “Értékkritika”, In Antal Attila, Földes György, Kiss Viktor (szerk.): *Marx... Interpretációk, irányzatok, iskolák, Napvilág Kiadó, Budapest, 2018, 116-139.* (<https://www.academia.edu/38933970/%C3%89rt%C3%A9kkritika>)

Szigeti, A.: “A kapitalocén – avagy mibe kerül az olcsó természet?”, *Fordulat*, 2019/1, 54-78. (http://fordulat.net/pdf/25/FORDULAT25_SZIGETI_A%20KAPITALOCEN-AVAGY%20MIBE%20KERUL%20AZ%20OLCSO%20TERMESZET.pdf)

Žižek, S.: „Hogyan találta fel Marx a tünetet?,” *Pompeji*, 1994/1-2, 198-225.

Žižek, S.: „A fantázia hét fátyla.” *Vulgo*, 2004/2, 103-133.

Žižek, S.: „Megteheted!”. 2000 – *Irodalmi és Társadalmi havi lap*. 2006/7-8. (<http://ketezer.hu/2006/07/megteheted/>)

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținutul cursului este compatibil cu conținutul cursurilor predate la nivel MA în universități de prestigiu din Europa și SUA, precum și cu cerințele comunității profesionale

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Înșușire cunoștințelor predate la curs Capacitatea de a opera în mod adecvat cu acestea	- examen oral la sfârșitul semestrului	70% din nota finală
10.5 Seminar	Activitate seminar: participare activă la analiza de texte, dezbateri, etc. Înșușirea și aplicarea metodelor de cercetare și de redactare specifice teoriei critice	- evaluarea se face atât pe parcursul semestrului – verificare orală – cât și în timpul examinării finale	30% din nota finală
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> • Prezență la cursuri în proporție de 70%, prezență la seminarii • Participare activă la analiza de texte, dezbateri, etc. 			

Data completării

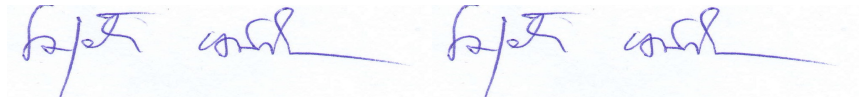
25. 03.2020.

Semnătura titularului de curs

lect. dr. Szigeti Attila

Semnătura titularului de seminar

lect. dr. Szigeti Attila

Data avizării în departament

30.03.2020.

Semnătura directorului de departament

Demeter Márton Attila

